

พฤติกรรมและมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัย
แบบซิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต

Behaviors and Perspectives of Thai Tourists on a Zipline Eco-Adventure
Tourism Venture in Phuket Province

วัชรินทร์ เกิดทรัพย์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ศูนย์การศึกษานอกสถานที่ตั้งจังหวัดภูเก็ต

E-mail: wakead@rpu.ac.th

Watcharin Keadsap

Lecturer, Department of Tourism Industry, Faculty of Business Administration,
Rajapruk University, Phuket Center

รับเข้า: 12 พฤษภาคม 2565 แก้ไข: 30 มิถุนายน 2565 ตอรับ: 6 กรกฎาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ 2) มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวไทย 4) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เป็นไคสแควร์ สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต ส่วนใหญ่ เข้าร่วมกิจกรรม 1-2 ครั้ง เลือกใช้สื่ออินเทอร์เน็ต เดินทางกับครอบครัว/คนรัก มีระยะเวลาท่องเที่ยว 1-2 วัน มีงบประมาณ 1,001-2,000 บาท เดินทางโดยรถส่วนตัว มีความเห็นว่าการเน้นกิจกรรมสร้างความเพลิดเพลิน พักผ่อนหย่อนใจ 2) มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ มีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านมูลเหตุจูงใจ ด้านการรับรู้ข่าวสาร และด้าน

ความคาดหวังก่อนที่จะทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า (1) ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน และ (2) ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการท่องเที่ยว มุมมองของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์

Abstract

The purposes of this research were to study as follows: (1) Zipline Eco-Adventure tourism behavior 2) Thai tourist perspectives on a Zipline Eco-Adventure tourism venture 3) the relationship between personal status and behaviors of Thai tourists on Zipline Eco-Adventure in Phuket and 4) Relationship between personal status and perspectives of Thai tourists on Zipline Eco-Adventure in Phuket. The sample consisted of 384 people using random sampling. The questionnaire was used as a tool for data collection. The used statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Chi-Square, t-test, and one-way ANOVA.

The research results were as follows: 1) Thai tourist behaviors on Zipline Eco-Adventure tourism in Phuket, most of them participated in activity about 1-2 times, used internet media, traveled with family/ friends, travel duration about 1-2 days with a budget of 1,001-2,000 baht, and traveled by private car. Furthermore, they had an opinion that the activities should be focused on pleasure and relaxation. 2) Thai tourist perspectives on a Zipline Eco-Adventure tourism venture were at a high level, in descending order such as motivation, perception, and expectation before participation in Zipline Eco-Adventure tourism, respectively. The results of the hypothesis testing found that (1) The personal status of Thai tourists was related to behaviors on Zipline Eco-Adventure tourism in Phuket with statistical significance at the level of .05 in every aspect, and (2) Thai tourists with different personal status of gender and education level had different perspectives on zipline Eco-Adventure tourism in Phuket with statistical significance at the level of .05.

Keywords: tourism behavior, perspective of tourists, Zipline Eco-Adventure tourism

บทนำ

ประเทศไทยมีอัตราการเติบโตด้านการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการพัฒนากิจกรรมและผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายให้เหมาะสมกับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยว ตอบสนองความต้องการเชิงประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษมากยิ่งขึ้น และเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการแข่งขันทางธุรกิจ นอกจากนี้การบรรลุเป้าหมายในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศเป็นอย่างยิ่ง ด้วยการส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว ชัยนันท์ ไชยเสน และ อารีย์ญา ถิรสัตยาพิทักษ์ (2562: 24)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco Tourism) เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษา ระบบนิเวศอย่างยิ่ง ส่วนการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่นำธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงามมาเป็นองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ท้าทายความสามารถ มีความตื่นเต้น เกิดความแปลกใหม่และท้าทายประสบการณ์ ฉันทิช วรรณถนอม (2554: 41) ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า กิจกรรมซิปไลน์ (Zipline) เป็นกิจกรรมที่เต็มไปด้วยความท้าทาย โดยการโหนเชือกสลิงไปตามเส้นทางธรรมชาติ ฝึกความกล้าหาญและเป็นการชมทัศนียภาพทิวทัศน์จากธรรมชาติเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมด้วย จึงนับได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัย (Eco-Adventure Tourism) มีหลายบริษัทในจังหวัดภูเก็ตที่ให้บริการกิจกรรมซิปไลน์ เช่น หนุมานเวิร์ลด์ ภูเก็ต, ซิปไลน์แม็กซ์, ฟลายอิง หนุมาน, ป่าตอง ซิปไลน์ แอดเวนเจอร์ และ สกายไลน์ แอดเวนเจอร์ ภูเก็ต เป็นต้น แม้ว่ากิจกรรมนี้จะมี乐趣สนุกสนานแต่ก็อาจจะมีปัญหาทางด้านความปลอดภัยและมีความเสี่ยงถึงแก่ชีวิตต่อนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการได้เช่นกัน เช่น ชาวเหตุการณ์อุบัติเหตุที่ฐานกระรอกบินในอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเจ้าของสถานประกอบการซิปไลน์ ได้ยอมรับว่าเป็นความประมาทของลูกจ้าง ทำให้นักท่องเที่ยวสาวชาวจีนเสียชีวิต ไทยรัฐออนไลน์ (11 กุมภาพันธ์ 2565) จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้ออกมาตรการความเข้มงวดในด้านความปลอดภัยจากกิจกรรมซิปไลน์มากขึ้น

จังหวัดภูเก็ตนั้นจึงควรส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบซิปไลน์ได้มีมาตรฐานและมีคุณภาพและปลอดภัยในการให้บริการในระดับที่ดีและเป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยว แม้ว่าจากเดิมในอดีตกิจกรรมซิปไลน์นี้เป็นที่ชื่นชอบของชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ แต่ในปัจจุบันนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยก็ให้ความสนใจมากขึ้น ประกอบกับการเผชิญโรคระบาดโควิด-19 ทำให้จังหวัด

ผู้เกิดมีโอกาสดำเนินการรับนักท่องเที่ยวชาวไทยมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องพฤติกรรมและมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต เพื่อการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวประเภทนี้ในจังหวัดภูเก็ตให้อยู่ในระดับที่ดี และมีมาตรฐานต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวไทย
2. เพื่อศึกษามุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาพักในจังหวัดภูเก็ต ในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2563 จำนวน 1,892,436 คน (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (อ้างถึงใน อัสวิน แสงพิกุล, 2556) ที่ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มร้อยละ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีการกระจายในแต่ละพื้นที่ที่มีสัดส่วนไม่แน่นอน โดยมีผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาพักในจังหวัดภูเก็ต ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2563-เดือนมีนาคม พ.ศ. 2564

ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต โดยสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (independent variables) เป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตัวแปรตาม (dependent variables) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต กลุ่มที่ 2 คือ มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ ด้านมูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ และด้านความคาดหวังก่อนที่จะทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมและมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมแบบชิปไลน์ (รวมครั้งนี้) การเลือกใช้สื่อในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัย ผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต งบประมาณในการท่องเที่ยวแบบชิปไลน์ (ต่อคน) วิธีการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ ในหัวข้อ ด้านการรับรู้ข่าวสาร จำนวน 6 ข้อ ด้านมูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ และด้านความคาดหวังก่อนที่จะทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ จำนวน 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 16 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบคำถามปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในวิจัยนี้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์เป็นไคสแควร์ (Chi-Square) การทดสอบที (t-test) สำหรับตัวแปร 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิจัยมี 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมแบบชิปไลน์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เข้าร่วมกิจกรรม 1-2 ครั้ง เลือกใช้สื่อในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัย คือ อินเทอร์เน็ต เดินทางกับครอบครัว/คนรัก มีระยะเวลาท่องเที่ยว 1-2 วัน มีงบประมาณ 1,001–2,000 บาท เดินทางโดยรถส่วนตัว ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ และมีความเห็นว่าควรเน้นกิจกรรมสร้างความเพลิดเพลิน พักผ่อนหย่อนใจ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต ในหัวข้อ การรับรู้ข่าวสาร มูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยว และความคาดหวังก่อนที่จะทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ พบว่าโดยรวม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์

มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทย	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย	ลำดับ
1. ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์	4.09	0.60	มาก	2
2. ด้านมูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์	4.14	0.73	มาก	1
3. ด้านความคาดหวังก่อนที่จะทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์	4.04	0.68	มาก	3
โดยรวม	4.09	0.62	มาก	

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านมูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ และด้านความคาดหวังก่อนที่จะทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต พบว่า สถานภาพส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยใน

จังหวัดภูเก็ตทั้ง 7 หัวข้อ คือ ความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมแบบชิปไลน์ (รวมครั้งนี้) การเลือกใช้สื่อในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัย ผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต งบประมาณในการท่องเที่ยวแบบชิปไลน์ (ต่อคน) วิธีการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต พบว่า

1. ด้านเพศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย เพศชายและเพศหญิง มีมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในทุกด้าน โดยเพศชายมีมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ตสูงกว่าเพศหญิง
2. ด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต ไม่แตกต่างกัน
3. ด้านระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุก ๆ ด้าน
4. ด้านอาชีพ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	ข้อมูลทั่วไป			
	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ
1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต				
1) ความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมแบบชิปไลน์	✓	✓	✓	✓
2) การเลือกใช้สื่อในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัย	✓	✓	✓	✓
3) ผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓
4) ระยะเวลาในการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	✓	✓	✓	✓
5) งบประมาณในการท่องเที่ยวแบบชิปไลน์ (ต่อคน)	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 สรุปผลทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย	ข้อมูลทั่วไป			
	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ
6) วิธีการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	✓	✓	✓	✓
7) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์	✓	✓	✓	✓
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต				
1) ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์	✓	X	✓	X
2) ด้านมูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์	✓	X	✓	X
3) ด้านความคาดหวังก่อนที่จะทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์	✓	X	✓	X

✓ ยอมรับสมมติฐาน : x ปฏิเสธสมมติฐาน

จากตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน และสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันในด้านเพศ และระดับการศึกษามีมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมและมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ตผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิจัยมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมแบบชิปไลน์ 1-2 ครั้ง เลือกใช้สื่อในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัย คือ อินเทอร์เน็ต เดินทางกับครอบครัว/คนรัก มีระยะเวลาท่องเที่ยว 1-2 วัน มีงบประมาณ 1,001-2,000 บาท เดินทางโดยรถส่วนตัว ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรเน้นกิจกรรมสร้างความเพลิดเพลิน ผักผ่อนหย่อนใจ สอดคล้องกับ พรทิพย์ รุ่งเรือง และ ชวลีย์ ณ ถลาง (2563) ที่พบว่า รูปแบบของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวผจญภัยเชิงกีฬา ลักษณะผู้ร่วมการเดินทางคือ ครอบครัว ตัดสินใจเข้า

ร่วมกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ตัดสินใจเข้าร่วมลักษณะกิจกรรมผจญภัยเชิงกีฬาเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง และยังสอดคล้องกับ วรากร คำปลิว และคณะ (2559) ที่พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบผจญภัยนั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวปีละ 2 ครั้ง เตรียมการท่องเที่ยวแบบผจญภัยผ่านการจองทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนร่วมเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว จากผลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ ซึ่งถือเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งสอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2563) ที่ได้สรุปผลงานวิจัยโครงการศึกษาสถานการณ์และโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่ม Eco & Adventure ไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัยเป็นการท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะรูปแบบหนึ่งที่ตอบกระแสอนุรักษ์ธรรมชาติและ การตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย ได้รับความนิยมมากขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะสถานที่ที่มีความสมบูรณ์ของทรัพยากรและกิจกรรมเชิงนิเวศและผจญภัยที่มีมาตรฐาน และเป็นที่ยึดดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะกระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการใช้จุดเด่นของพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ทำให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในเกิดความสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์

เมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดภูเก็ตนั้น ขึ้นกับปัจจัยส่วนบุคคล กล่าวคือ หากปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันย่อมทำให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ พรทิพย์ รุ่งเรือง และ ขวลิย์ ณ ถลาง (2563) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวทำกิจกรรมผจญภัยในจังหวัดนครนายกที่แตกต่างกันหลายประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ มีผลต่อการตัดสินใจกับกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบผจญภัยเชิงกีฬาจังหวัดนครนายก เป็นเพราะความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลหรือสถานภาพส่วนบุคคลนั้น ไม่ว่าจะเป็นด้านเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวไทยแต่ละคนนั้น เกิดจากการรับรู้ เรียนรู้ และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์แตกต่างกัน ซึ่งจากผลการศึกษาครั้งนี้จะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์นั้นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สำหรับอายุนั้นส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 20-40 ปี มีการศึกษาปริญญาตรี และอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จึงเป็นที่น่าสนใจ

สำหรับสถานภาพส่วนบุคคลดังกล่าว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกลุ่มเป้าหมายสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต

2. มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต พบว่า มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ พบว่าโดยรวม มีความคิดเห็นต่อมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านมูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ และด้านความคาดหวังก่อนที่จะทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ ตามลำดับ จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ โดยมีมุมมองต่อการท่องเที่ยวดังกล่าวซึ่งอยู่ในระดับมาก และจะเห็นได้ว่ามูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวนั้น นักท่องเที่ยวมองว่าการท่องเที่ยวลักษณะนี้เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ ได้สัมผัสกับธรรมชาติ ทำให้เกิดการความตื่นเต้น ผจญภัย และสร้างประสบการณ์ใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Weaver (2001) ที่ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยเป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งพื้นที่ทางธรรมชาติเพื่อพักผ่อนและทำกิจกรรมที่ความตื่นเต้น ความท้าทายต่อศักยภาพของร่างกาย มีความเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน เรียนรู้และการอนุรักษ์ และยังสอดคล้องกับ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ที่ได้กล่าวว่า มูลเหตุจูงใจในความต้องการผจญภัย เมื่อมีกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ ๆ เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการล่องแพ ปีนเขา ขี่ช้าง เป็นต้น ย่อมมีการประชาสัมพันธ์ทำให้คนอยากลองผจญภัยกับกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ ๆ เหล่านั้น และสำหรับมุมมองที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในลำดับถัดมา คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ โดยเฉพาะประเด็นการส่งเสริมการตลาด การมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์มีความสวยงาม สื่อปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับชิปไลน์ที่น่าเสนอให้เป็น ณ ปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้มีความสำคัญต่อการสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยว และจูงใจนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2563) ที่ได้สรุปผลงานวิจัยโครงการศึกษาสถานการณ์และโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่ม Eco & Adventure ไว้ว่า ในด้านการส่งเสริมการตลาดควรมีการประชาสัมพันธ์ตามกลุ่มประเภทกิจกรรมและ สื่อแบบเฉพาะเจาะจง เช่น ประชาสัมพันธ์เส้นทางโอโซน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับธรรมชาติและสัตว์ป่า ประชาสัมพันธ์สะสมไมล์ (ความสูง) สำหรับกิจกรรมปีนเขาหรือไต่ผา ประชาสัมพันธ์กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ น้ำตก ทะเล เป็นต้น ดังนั้นในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ จำเป็นจะต้องอาศัยการส่งเสริมการตลาดเพื่อสร้างการรับรู้ และจูงใจแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตให้มากขึ้น เพราะจังหวัดภูเก็ตไม่ได้มีแค่ทะเล แต่ยังมีทรัพยากรธรรมชาติ ป่าเขา น้ำตกที่มีความสวยงามหลายแห่งเหมาะแก่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และระดับการศึกษาต่างกันมีมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งในด้านมูลเหตุจูงใจในการรับรู้และความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ต โดยผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับ ชุตติกานต์ ยินดีสุข (2559) ที่พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวมของนักท่องเที่ยวชาวไทยแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ เศรษฐวิวิธ คงกะพันธ์ (2557) ที่ได้สรุปแนวคิดด้านพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อว่า ถ้าบุคคลมีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันทำให้มีมุมมองหรือการรับรู้ที่มีแนวโน้มแตกต่างกันไปด้วย อาจกล่าวได้ว่ามุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ตนั้นขึ้นกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและระดับการศึกษา กล่าวคือ ในความแตกต่างด้านเพศ โดยเพศชายมีมุมมองต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ในจังหวัดภูเก็ตสูงกว่าเพศหญิง ซึ่งเพศชายและเพศหญิงอาจมีคุณลักษณะบุคคล การรับรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ ด้านระดับการศึกษา บุคคลที่มีการศึกษาสูงอาจมีการรับรู้ที่แตกต่างกับบุคคลที่มีการศึกษาน้อย และจากการทดสอบจะพบว่า กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีนั้นมียุทธศาสตร์ที่น้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มที่มีการศึกษาสูงอาจให้ความสำคัญหรือรับรู้ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์น้อยกว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าควรมุ่งเน้นในการสื่อสารทางการตลาด เพื่อสร้างการรับรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้จุดเด่นของจังหวัดภูเก็ตในเรื่องของการท่องเที่ยว โดยสื่อให้เห็นถึงความสวยงามของทรัพยากรธรรมชาติ ที่สามารถสร้างความเพลิดเพลิน พักผ่อนหย่อนใจ และสนุกตื่นเต้นกับกิจกรรมที่มีความท้าทาย โดยในการสื่อสารอาจเป็นรูปแบบของการโฆษณา หรือประชาสัมพันธ์ มุ่งเน้นสื่อสารไปยังกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา และเพศหญิงที่มีอายุ 20-40 ปี เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ให้ความสนใจกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ
2. ส่งเสริมการตลาด เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะร่วมกิจกรรมแบบชิปไลน์ 1-2 ครั้งต่อปี โดยทำการส่งเสริมการตลาดไปยังกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการสะสมจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมแบบชิปไลน์ เพื่อเล่นฟรีในครั้งต่อไป เพื่อเป็นการจูงใจให้นักท่องเที่ยวเพิ่มความถี่ในการร่วมกิจกรรมให้มากขึ้น

3. เน้นการขยายช่องทางจัดจำหน่ายและสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายผ่านทั้งอินเทอร์เน็ตและบริษัทนำเที่ยวให้หลากหลายและมากขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้การท่องเที่ยวแบบชิปไลน์ผ่านจากสองช่องทางดังกล่าว โดยเฉพาะช่องทางสมัยใหม่ เช่น แอปพลิเคชัน ไลน์ เฟซบุ๊ก แฟนเพจ เป็นต้น เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

4. จัดพื้นที่ในการจัดกิจกรรมและให้บริการให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมมาท่องเที่ยวกับครอบครัวหรือกับคนรัก ซึ่งนอกจากนี้ควรมีการให้บริการอื่น ๆ เช่น อาหารและเครื่องดื่ม รวมถึงของที่ระลึก ควรมีเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว ซึ่งจะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และยังเป็นการช่วยเพิ่มยอดขายให้กับธุรกิจมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเจาะจงในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการศึกษาที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

2. ควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในด้านมูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบชิปไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2563. ค้นเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2563, จาก www.mots.go.th.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). โครงการศึกษาสถานการณ์และโอกาสการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่ม Eco & Adventure. ค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2563, จาก <http://www.etatjournal.com>.

ฉันทิช วรรณถนอม. (2554). การวางแผนและการจัดนำเที่ยว. กรุงเทพฯ: ทวีรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น.

ชัยนันต์ ไชยเสน และ อารีย์ภา ธีรสัตยาพิทักษ์. (2562). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัย: การรับรู้มาตรฐานผู้ประกอบการล่องแก่ง บ้านสองแพรก จังหวัดพังงา. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ Journal of International and Thai Tourism, 15(1): 22-46.

ชุติกานต์ ยินดีสุข. (2559). ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: เพรสแอนด์ดีไซน์.

พรทิพย์ รุ่งเรือง และ ชวลีย์ ณ ถลาง. (2563). การจัดการเพื่อพัฒนาความต้องการของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจในการท่องเที่ยวผจญภัยเชิงกีฬา จังหวัดนครนายก. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม, 8(2): 55-62.

วรารกร คำปลิว บังอร ฉัตรรุ่งเรือง และ ศุภฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวแบบผจญภัยของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารพัฒนศาสตร์, 12: 139-148.

เศรษฐวิรุทธิ์ คงกะพันธ์. (2557). พฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.

อัศวิน แสงพิกุล. (2556). ระเบียบวิธีวิจัยเพื่อการท่องเที่ยวและการบริการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

Weaver, D. (2001). *Ecotourism*. Milton. John Wiley & Sons Australia.